

۱۳۹۳/۰۷/۰۲ - ۵/۵۰۰۰۰/۵۲۷۲/۱۰۰

شیوهنامه ساماندهی امور تدریس^۱

مقدمه

با هدف ارتقای کیفیت فعالیتهای آموزشی و پژوهشی در دانشگاه و به منظور ساماندهی و تعیین چارچوب جذب و بکارگیری استادان، به ویژه مدرسان مدعو در پردیسهای دانشگاه بر اساس تجربه اجرای «دستورالعمل ساماندهی امور تدریس در دانشگاه فرهنگیان» (مصوب جلسه شماره یک مورخ ۹۲/۰۹/۱۸ شورای دانشگاه) و با رعایت مقررات آییننامههای استخدامی اعضای هیأت علمی و غیر هیأت علمی دانشگاه، «شیوهنامه ساماندهی امور تدریس در دانشگاه فرهنگیان (۲)» (مصوب هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۰۶/۲۵ شورای دانشگاه) تنظیم شده است.

ماده ۱: واحد موظف تدریس

۱ - واحد موظف تدریس اعضای هیأت علمی تمام وقت دانشگاه (که وظایف مدیریت به عهده ندارند) بر حسب مرتبه علمی و آییننامههای مربوط به شرح جدول زیر است:

واحد موظف تدریس عضو هیأت علمی تمام وقت			
استاد	دانشیار	استادیار	مربی
۸	۹	۱۰	۱۲

۲ - سقف واحد موظف تدریس مدرسان و دبیران تمام وقت (مامور یا موظف) بر اساس سابقه خدمت آنان به شرح جدول زیر است:

عنوان شغلی	سابقه (به سال)	کارشناسی ارشد	دکتر
مدرس	بیش از ۲۰	۱۶	۱۴
	کمتر از ۲۰	۱۸	۱۶
دبیر	بیش از ۲۰	۱۸	۱۶
	کمتر از ۲۰	۲۰	۱۸

۳- واحد موظف تدریس عضو هیأت علمی، مدرس و دبیر تمام وقت (مامور یا موظف) دارای سمت اجرایی (پستهای سازمانی مصوب ستارهدار) به شرح جدول زیر است^۱:

پستهای سازمانی مصوب ستارهدار	هیأت علمی	مدرس (دکتر ^۲)	دبیر (دکتر ^۳)
رئیس دانشگاه	۱	۱/۴	-
معاون دانشگاه	۲	۲/۸	-
رئیس مجتمع آموزش عالی / مدیریت امور پردیسهای استان	۳	۴/۲	۴/۸
رئیس پردیس / رئیس مرکز ستادی / رئیس دانشکده / رئیس پژوهشکده / معاون مدیر استانی / مدیر کل ستادی	۴	۵/۶	۶/۴
معاون پردیس / مدیر حوزه ستادی / معاون مدیر کل ستادی / معاون دانشکده / معاون	۵	۷	۸

^۱ مواردی که در آییننامه استخدامی دانشگاه ذکر نشده، طبق ماده ۱۲۰ آییننامه مذکور برابر مقررات دانشگاه تهران عمل شده است.

^۲ در مواردی که مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد است، میزان موظف همانند دبیر با مدرک دکتر است.

^۳ انتصاب دبیر با مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در این پستها ممنوع است.

			پژوهشکده و روسای مراکز آموزش عالی تابعه ^۴
۹/۶	۸/۴	۶	مدیر گروه آموزشی / معاون مدیر حوزه ستادی
۱۱/۲	۹/۸	۷	معاون مدیر گروه آموزشی

۴- پردیسها میتوانند از خدمات اعضای هیأت علمی و مدرسان دانشگاه فرهنگیان و یا دبیران تمام وقت (مامور یا موظف) دارای «گواهی صلاحیت تدریس» با رعایت سقف ساعات کار آنان، مشروط به آنکه فاقد مسئولیت اجرایی باشند، حداکثر به میزان (۱۲) واحد معادل در نیمسال به منظور تدریس در ازای پرداخت حقالتدریس استفاده کنند.

۵- پردیسها میتوانند از خدمات اعضای هیأت علمی آموزشی سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی دولتی (برابر ماده ۳۲ آیین نامه استخدامی هیأت علمی) با موافقت کتبی موسسه محل خدمت و رعایت سقف ساعات کار آنان حداکثر به میزان (۱۲) واحد معادل و از خدمات سایر گروههای شغلی و اشخاص غیرشاغل دارای مدرک دکترای تخصصی (یا دانشجوی دکتری پس از گذراندن امتحان جامع برای پردیسهای واقع در مناطق محروم) تا سقف ۶ واحد معادل در نیمسال به منظور تدریس در ازای پرداخت حقالتدریس استفاده نمایند.

تبصره- افزایش سقف حقالتدریس تا ۸ واحد مازاد، صرفاً برای مشارکت در فعالیتهای مرتبط با راهنمایی و مشاوره پایاننامه دانشجویان دورههای تحصیلات تکمیلی و منحصرأ برای بکارگیری اعضای هیأت علمی و مدرسان دارای مدرک تحصیلی دکترای مشغول به کار در دانشگاه یا اعضای هیأت علمی دارای مراتب بالاتر از استادیار دانشگاههای دولتی کشور بلامانع است.

^۴ آن دسته از معاونین اداری مالی پردیسها و مراکز و مدیریت استان که عضو هیأت علمی و یا دارای حکم مدرسی باشند، مشمول تدریس موظف میشوند.

۶- استفاده از خدمات اعضای هیات علمی بازنشسته دانشگاههای دولتی به تجویز ماده (۱۰۳) آییننامه استخدامی اعضای هیات علمی با رعایت مقررات مربوط حداکثر تا سقف ۸ واحد معادل تدریس به صورت حقالتدریس مجاز است. همچنین بکارگیری مدرسان بازنشسته با رعایت تبصره ۲ ماده ۷۸ آییننامه استخدامی اعضای غیر هیات علمی تا سقف ۸ واحد معادل تدریس مجاز است.

۷- در صورتیکه تدریس موظف عضو هیات علمی، مدرس یا دبیر تمام وقت در پردیس تکمیل نشود، عضو مکلف است با هماهنگی رئیس پردیس محل خدمت، باقیمانده واحد موظف خود را در پردیس دیگر استان، با رعایت سایر مقررات مربوط، تکمیل نماید.

تبصره: برگزاری کارگاه آموزشی (در امور آموزشی، پژوهشی، فرهنگی، دانشجویی و ...) برای معلمان راهنما، دانشجویان و مدرسان پردیس به تناسب زمان آموزش به عنوان خدمت موظف آموزشی قابل محاسبه است.

۸ - استفاده از خدمات اعضای هیأت علمی، مدرسان و دبیران تمام وقت که سمتهای اجرایی دارند، حداکثر تا سقف هشت واحد معادل حقالتدریس، صرفاً در خارج از اوقات موظف اداری، با رعایت مقررات مربوط بلامانع است.

۹- کسر واحد موظف تدریس اعضای هیات علمی تمام وقت جانباز و سایر مشمولین ایثارگر مطابق مواد (۲۷) و (۲۸) آیین نامه استخدامی اعضای هیات علمی خواهد بود.

۱۰- پردیسها میتوانند از میان دبیران رسمی آموزش و پرورش که دارای مدرک دکترای تخصصی و گواهی صلاحیت تدریس در دانشگاه فرهنگیان هستند، اشخاص دارای توانمندی ویژه را - مشروط به وجود دروس کافی طی یک سال تحصیلی - شناسایی و برای ماموریت تمام وقت آنان در قالب آییننامه استخدامی اعضای غیر هیات علمی اقدام کنند. در صورت نبود درس کافی، اقدام به ماموریت پارهوقت این قبیل دبیران، بلامانع است.

۱۱- پردیسه‌ها برای تدریس تمامی دروس اعم از نظری، عملی، کارگاهی، آزمایشگاهی و کارورزی فقط می‌توانند از اشخاص دارای «گواهی صلاحیت تدریس»، با اولویت دارندگان مدرک دکترا، دعوت به کار نمایند.

تبصره: صدور گواهی تدریس و بکارگیری کارکنان پردیس (اعم از دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و دکترا) برای تدریس دروس مختلف اعم از نظری، عملی، کارگاهی، آزمایشگاهی و کارورزی در تمامی واحدهای پردیس محل خدمت ممنوع است.

ماده ۲: نحوه صدور گواهی صلاحیت تدریس

۱۲ - تمامی مدرسان مدعو برای تدریس در دانشگاه فرهنگیان نیاز به «گواهی صلاحیت تدریس» دارند. اعضای هیات علمی و مدرسان دانشگاه فرهنگیان و اعضای هیات علمی سایر دانشگاههای دولتی کشور از این قاعده مستثنا هستند.

۱۳- شرایط لازم برای کسب «گواهی صلاحیت تدریس» به شرح زیر است:

- مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر از دانشگاهها و موسسات آموزشی و پژوهشی دولتی و غیردولتی داخلی و خارجی مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، یا مدرک حوزوی با رعایت طبقه‌بندی گواهینامه‌های مربوط مطابق مصوبه جلسه ۳۶۸ مورخ ۷۴/۱۱/۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی.

- داشتن سابقه تدریس حداقل یک نیمسال در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی یا سه سال سابقه تدریس موفق و مرتبط با رشته تحصیلی در دوره‌های مختلف تحصیلی آموزش و پرورش برای دارندگان مدرک دکتری و داشتن حداقل یکسال سابقه تدریس در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی یا پنج سال سابقه تدریس موفق و مرتبط با رشته تحصیلی در دوره‌های مختلف تحصیلی در آموزش و پرورش برای دارندگان مدرک کارشناسی ارشد.

- داشتن صلاحیت عمومی به تایید مراجع ذیصلاح (اعلام نظر حراست دانشگاه ضرورت دارد).

- کسب حداقل ۷۰ امتیاز علمی بر اساس مفاد مطرح در کاربرگ شماره ۱ (بر اساس رویت اصل مدارک امتیازدهی میشود).

تبصره: تمدید گواهی صلاحیت تدریس در سال بعد منوط به ارائه گواهی معتبر شرکت در کارگاههای آموزشی است که معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی به صورت سالیانه اعلام میکند.

۱۴- کمیته تعیین صلاحیت تدریس دارای ترکیب زیر است:

- نماینده رئیس دانشگاه (رئیس کمیته)
 - معاون آموزشی، پژوهشی و فرهنگی پردیس (نایب رئیس کمیته)
 - مدیر گروه آموزشی مربوط به عنوان (دبیر کمیته)
 - دو نفر عضو هیات علمی یا مدرس عضو گروه و هم رشته متقاضی (به عنوان مدعو).
- تبصره: در پردیسهایی که فاقد گروه آموزشی مرتبط با رشته تحصیلی متقاضی هستند، دو نفر از اعضای هیات علمی هم رشته متقاضی از سایر پردیسها یا دانشگاههای دولتی که دارای مدرک دکتر هستند به عنوان مدعو کمیته دعوت میشوند.

۱۵- اعضای کمیته تعیین صلاحیت تدریس موظفند با لحاظ جمیع شرایط عمومی، علمی و توانمندیهای تخصصی متقاضی بر مبنای اصل مدارک و مستندات ارائه شده، در باره صلاحیت تدریس در دانشگاه فرهنگیان قضاوت میکنند و کاربرگهای شماره یک و دو (پیوست) را بر اساس مستندات مربوطه تکمیل مینمایند. در صورت کسب امتیازهای لازم، گواهی صلاحیت تدریس مطابق کاربرگ شماره ۳ توسط رئیس پردیس برای مدت یکسال صادر میشود.

تبصره: در صورت دریافت هرگونه گزارش قابل استناد در هر زمان از نیمسال تحصیلی مبنی بر رعایت نشدن شئون علمی و اخلاقی توسط مدرس، کمیته تعیین صلاحیت تدریس مجاز

است جلسه مجدد بررسی صلاحیت تشکیل دهد و موضوع را بررسی و در صورت صحت مدعا و تشخیص، به لغو مجوز اقدام کند.

۱۶- حفظ سوابق گواهی صلاحیت تدریس در پردیس و ارسال یک نسخه از گواهی صلاحیت تدریس به همراه تمامی مستندات مورد نظر (به خصوص کپی برابر اصل شده مدارک هویت و مدارج تحصیلی) به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی جهت پیگیری صدور «شناسه تدریس» توسط اداره کل امور اداری و ثبت در سامانه آموزشی دانشگاه، الزامی است.

۱۷ - تدریس دروس معارف اسلامی به صورت حق التدریس فقط توسط مدرسان دارای مجوز از معاونت امور اساتید نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها و با رعایت سایر مقررات مربوط به مدرسان مدعو، امکان پذیر است. در این مورد، هماهنگی با رئیس گروه معارف اسلامی الزامی است.

۱۸ - تدریس درس «آشنایی با دفاع مقدس» به صورت حق التدریس فقط توسط مدرسان دارای مجوز از بنیاد حفظ آثار و ارزشهای دفاع مقدس و با رعایت سایر مقررات مربوط به مدرسان مدعو امکانپذیر است.

ماده ۳: اولویتها در بکارگیری مدرس به صورت حقالتدریس

۱۹- اولویت بکارگیری مدرسان حقالتدریس در رشتهها و دروس مورد نظر بهترتیب ذیل خواهد بود:

الف) مدرسان و اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان که دارای مدرک دکترا هستند؛

ب) اعضای هیئت علمی دارای دستکم دو سال سابقه تدریس دانشگاهها و موسسات آموزش عالی دولتی (به ترتیب با مرتبه استاد، دانشیار، استادیار)؛

ج) دبیران مامور تمام وقت یا موظف دارای مدرک دکترا؛

د) مدرسان و اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان که دارای مدرک کارشناسی ارشد هستند؛

ه) اعضای هیات علمی و مدرسان بازنشسته دانشگاهها (به ترتیب با مدرک دکتری و کارشناسی ارشد).

- و) دبیران شاغل در آموزش و پرورش (به ترتیب با مدرک دکتری و کارشناسی ارشد).
- ز) سایر گروههای شغلی و اشخاص غیرشاغل دارای مدرک دکترای تخصصی (یا دانشجوی دکتری با گذراندن امتحان جامع برای پردیسهای واقع در مناطق محروم) تا سقف ۶ واحد معادل در نیمسال.
- تبصره: برای تدریس کارورزی در همه حال مدرسان دانشگاه فرهنگیان در اولویت هستند.
- ۲۰- استفاده از ظرفیت حقالتدریس فقط در صورت تکمیل واحد موظف تدریس اعضای هیئت علمی و مدرسان موظف و دبیران مامور در دانشگاه و به ترتیب اولویتهای فوقالذکر مجاز است.
- ۲۱- استفاده از خدمات اعضای هیئت علمی، مدرسان، دبیران مامور به خدمت و مدرسان مدعو به صورت حقالتدریس فقط در دروس متناسب با تخصص آخرین مدرک و رشته تحصیلی شخص مجاز است.
- ۲۲- بکارگیری اعضای هیات علمی و مدرسان برای تدریس بیش از ۸ ساعت (اعم از نظری و عملی و کارگاهی و کارورزی) در طول یک روز در دانشگاه فرهنگیان مجاز نیست.
- ۲۳- استفاده از نیروی خبره با مدرک کارشناسی صرفاً جهت تدریس دروس عملی، هنری و آزمایشگاهی و در شرایطی که تامین نیروی واجد شرایط با مدرک تحصیلی بالاتر وجود نداشته باشد، با ارایه دلایل توجیهی و دریافت مجوز از معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه با رعایت سایر شرایط مدرسان مدعو و وجود گواهی صلاحیت تدریس با رعایت تبصره (۱) ماده (۳۳) آیین نامه استخدامی اعضای هیات علمی ممکن است. در چنین شرایطی دریافت مجوز تدریس از معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی باید دستکم یک ماه قبل از انتخاب واحد دانشجویان انجام شده باشد.

۲۴ - هر گونه بکارگیری اشخاص برای امر تدریس به صورت مدعو، نیازمند انعقاد قرارداد تدریس قبل از بکارگیری است.

۲۵ - مواردی از تکالیف و وظایف آموزشی و پژوهشی غیر از تدریس اعضای هیات علمی و مدرسان که در این دستورالعمل ذکر نشده است، تابع مقررات آییننامه‌های استخدامی اعضای هیات علمی و غیر هیات علمی بویژه مواد (۲۱)، (۲۲) و (۲۳) آیین نامه استخدامی اعضای هیات علمی و ماده (۲۹) آیین نامه استخدامی اعضای غیر هیات علمی خواهد بود.

۲۶ - مسئولیت نظارت بر حسن اجرای مفاد این شیوهنامه در استانها بر عهده روسای پردیس ها و در سازمان مرکزی به عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

ماده ۴: تصویبنامه

این شیوهنامه در تاریخ ۱۳۹۳/۰۶/۲۵ به تصویب شورای دانشگاه فرهنگیان رسید و از ابتدای نیمسال اول سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ جایگزین دستورالعمل مصوب مورخ ۹۲/۹/۱۸ شورای دانشگاه میشود و در تمام واحدهای دانشگاه لازمالاجراست. با ابلاغ این شیوهنامه، کلیه بخشنامهها و دستورالعملهای مغایر با آن لغو و بلااثر میگردد.

دکتر محمود مهر محمدی

رئیس شورا و سرپرست دانشگاه فرهنگیان

